

مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش پیش از دبستان ایران و نیوزلند

فاطمه صمدی (نویسنده مسئول)^۱، زهرا کریمی^۲

^۱ دانشجوی دکتری رشته مطالعات برنامه درسی دانشگاه خوارزمی تهران Samadi1312@gmail.com

^۲ دانشجوی دکتری رشته مطالعات برنامه درسی دانشگاه آزاد اسلامی اراک Zkarimi1328@gmail.com

چکیده

هدف از انجام پژوهش بررسی و مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش پیش از دبستان در ایران و نیوزلند با توجه به اسناد بالا دستی و نقشه راه ترسیم شده موجود در ۲ کشور است. روش پژوهش نیز از نوع مطالعه تطبیقی است و از این رو، با رعایت چارچوب و مراحل حاکم بر مطالعات تطبیقی از اسناد موجود و داده های کتابخانه ای، جهت پاسخ دادن به پرسش پژوهش استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که باتوجه به بررسی های صورت گرفته و موارد مطروحه در خصوص دوره اوان کودکی در کشور نیوزلند به عنوان یکی از کشورهای موفق در خصوص ارائه اسناد و آموزش ها در این دوره و مقایسه با ایران می توان گفت که مهم ترین مسئله کودکان حوزه پیش از دبستان در ایران، فقدان متولی ملی، یکپارچه نبودن مدیریت و مواردی است که در ادامه به آن پرداخته شده است.

واژه های کلیدی

آموزش، پیش از دبستان، ایران، نیوزلند

۱. متن مقاله

امروزه اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش در دوره ی پیش از دبستان بیش از گذشته مورد توجه بوده که افزایش روز افزون متقاضیان آموزش های این دوره نیاز های والدین شاغل و شرایط فعلی جامعه ضرورت تهیه ی برنامه های غنی و کیفی را در این دوره را نشان می دهد . نتایج تحقیقات بیانگر سرمایه گذاری بیشتر برای آموزش بهتر و برنامه های کیفی به علت کسب موفقیت های بیشتر کودکان در سال های بعد از گذراندن دوره ی پیش از دبستان است . دنیای تعلیم و تربیت کودکان یکسره در حال تغییر است و سالهای آتی برای کودکان و والدین و معلمان سالهای جالبتر خواهد بود . همان طور که ما ، به کار تعلیم و تربیت کودکان اشتغال داریم ، این تغییرات گوناگون را تجربه می کنیم، باید به دانش آموزان نیز کمک کنیم تا در زندگی آموزشی و پرورشی خود برخوردار از تجارب مثبتی باشند . [1]. در دو سه دهه اخیر در کشور ما ، هم والدین و هم مربیان و معلمان توجه ویژه ای به بهبود رشد و پرورش کودکان پیدا کرده اند و اهمیت تعلیم و تربیت در دوران کودکی برای سعادت آدمی بیشتر شناخته شده است . این توجه و شناخت به صورتی هدفدار بر محتوا و برنامه و روش آموزش و پرورش کودکان تاثیر بخشیده است و ما بر این باوریم که این جریان هنوز سیر آغازین خود را طی می کند و در آینده شاهد تحولات بسیار بزرگتری در این زمینه خواهیم بود . اما از سوی دیگر، در ادامه مشکلات تاریخی که هزاران سال است کودکان دچار آنها بوده اند ، هنوز هم بدرفتاری با آنان و محروم بودن گروههای بزرگی از کودکان از تغذیه و بهداشت و پرورش و آموزش مناسب در اکثر نقاط جهان و هم در کشور ما به چشم می خورد و جا دارد که برای رفع یا کاهش این مشکلات بکوشیم و به حقوق کودکان و ایجاد محیط های مساعد برای پرورش آنان توجه بیشتری داشته باشیم [2].

۲. بیان مسئله

پیش دبستانی به عنوان یکی از بنیان های اصلی آموزش دوره ای است که برای کودکان ۳ تا ۶ سال در نظر گرفته شده است . اما در مورد چارچوب ، نظارت، راهبرد و برنامه هایی که برای این دوره در نظر گرفته شده است همواره اما و اگرهایی وجود داشته [12]. اکنون مهمترین مسئله کودکان حوزه پیش از دبستان، «فقدان متولی ملی و یکپارچه نبودن مدیریت» است. در حال حاضر در کشور حدود چهارده نهاد و موسسه مختلف به کودکان پیش از دبستان خدمات ارائه می دهند که در این بین وزارت آموزش و پرورش و سازمان بهزیستی بر سر مسئله ی اعطای مجوز و نظارت بر مراکز پیش دبستانی دچار اختلافاتی هستند و به توافق مطلوب نرسیده اند و همین مورد باعث کاهش کیفیت این دوره ی مهم و سو استفاده برخی افراد سودجو از عدم نظارت مستقیم و دقیق شده است نکته جالب توجه این است اخیرا نهاد های دیگر در اعطای مجوز جهت برگزاری این دوره پیشقدم شده و خود را در این زمینه مسئول قلمداد می کنند. به همین علت هدف این پژوهش مطالعه تطبیقی اسناد بالا دستی کشوری و آموزش و پرورش، سیاست گذاری ها و میزان توجه به دوره پیش از دبستان در کشور نیوزلند و ایران است تا براساس استانداردها و معیارهای یک نظام موفق وضعیت این دوره مورد بررسی قرار بگیرد و جهت بهبود و اصلاح مشکلات آن راهکارهای مناسب پیشنهاد شود [3].

۳. روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع مطالعه تطبیقی است و از این رو، با رعایت چارچوب و مراحل حاکم بر مطالعات تطبیقی، جهت پاسخ دادن به پرسش پژوهش استفاده شده است.

بارزترین روش پژوهش در مطالعات تطبیقی، رویکرد بردی است که دارای چهار مرحله به شرح زیر است:

- مرحله توصیف: در این مرحله و به صورت مجزا به گردآوری و توصیف اطلاعات موردنیاز از کشورهای مورد مطالعه پرداخته می شود.
- مرحله تفسیر : در این مرحله ، اطلاعاتی که نیاز به شرح بیشتر دارد، تفسیر می شود.
- مرحله همجواری : طی این مرحله ، اطلاعات گردآوری شده و تفسیر شده مقوله بندی می شود تا ملاک هایی جهت مقابله ی تفاوتها و تشابه ات در مرحله ی بعد بدست آید.

مرحله مقایسه و تطبیق: در این مرحله مقوله های تدوین شده در مرحله ی قبل به

لحاظ تشابهات و تفاوتها با هم مقایسه و تحلیل می شوند تا نتیجه ای حاصل آید. [4]

۴. سوالات پژوهش

- رویکرد آموزش دوره اوان کودکی در نیوزلند چگونه است؟
- رویکرد آموزش دوره اوان کودکی در ایران چگونه است؟

۵. معرفی کشور نیوزلند

۱.۱. جغرافیا

نیوزیلند کشوری در جنوب غربی اقیانوس آرام است، این کشور از دو جزیره بزرگ و تعداد زیادی جزیره کوچک تشکیل شده. نیوزیلند فاصله زیادی با دیگر خشکی های کره زمین دارد، به طوری که استرالیا نزدیکترین همسایه این سرزمین در دو هزار کیلومتری آن قرار دارد، دریای میان این دو کشور به دریای تاسمان معروف است. نزدیکترین همسایگان این کشور از شمال جزایر تونگا، فیجی، نیوکالدونیا هستند. نیوزیلند بیش از ۸۰ میلیون سال از خشکی های دیگر زمین جدا بوده است و این موجب شده تا مجموعه منحصر به فردی از جانوران و گیاهان را در خود جای دهد. نیوزیلند یکی از آخرین سرزمین هایی است که انسان پا به آن گذاشت. پولینزی ها در حدود سال های ۱۲۵۰ تا ۱۳۰۰ میلادی نخستین انسان هایی بودند که وارد جزایر نیوزیلند شدند و فرهنگ مائوری را شکل دادند. آبل تاسمان دریانورد هلندی نخستین اروپایی بود که در سال ۱۶۴۲ وارد نیوزیلند شد. در سال ۱۸۴۰ بزرگان مائوری در قراردادی با پادشاهی بریتانیا این سرزمین را مستعمره بریتانیا اعلام کردند [22].

۲. تاریخچه

نخستین ساکنان نیوزیلند اقوام پولینزی ساکن جزایر اقیانوس آرام بودند که در حدود قرن هشتم تا سیزدهم میلادی به این سرزمین رسیدند. پولینزی های نیوزیلند ملت و تمدن متمایزی را به نام مائوری تشکیل دادند و برخی از آن ها با سفر به جزایر چاتهام تمدنی را در آن جزایر بنیان نهادند. در ۱۶۴۹ آبل جانسون تاسمان دریانورد هلندی اولین اروپایی بود که در سواحل نیوزیلند فرود آمد. کشته شدن چند تن از ملوانان کشتی جانسون توسط مائوری ها موجب شد که اروپایی ها علاقه ای به ارتباط دوباره با این جزیره نداشته باشند. یکصد و بیست سال پس از سفر ناخدا جانسون، در سال ۱۷۶۹ جیمز کوک ناخدای بریتانیایی در حین سفرهای دریایی خود در اقیانوس آرام به نیوزیلند رفت و نقشه دقیقی از این جزیره کشید. ارتباط اروپایی ها و مائوری ها پس از سفر جیمز کوک ادامه یافت، بسیاری از کشتی های ماهیگیری و تجاری اروپایی و آمریکایی به این سرزمین رفته و در ازای فروش کالاهای خود به ویژه مصنوعات فلزی و اسلحه جات مایحتاج ضروری خود مانند آب آشامیدنی، پوست، آثار هنری، مواد غذایی را از آن ها دریافت می کردند. مهاجرت به نیوزیلند از قرن نوزدهم آغاز شد. اولین مهاجران عمدتاً گروه های بودند که از انگلستان و اسکاتلند می آمدند. در سال ۱۸۴۰ قرارداد وایتانگی میان دولت بریتانیا و مائوری ها این کشور را تحت الحمايه بریتانیا و بخشی از این امپراتوری ساخت. در سال ۱۸۵۶ اولین دولت خودمختار در این کشور پا گرفت و در ۱۸۷۶ دولت مرکزی سراسر خاک جزیره را تحت تسلط خود درآورد [23].

۳.۵. وضعیت سیاسی و اقتصادی

نیوزیلند در سال ۱۹۰۷ استقلال خود را از بریتانیای کبیر کسب کرد. نیوزیلند پس از آن عضو اتحادیه کشورهای مشترک المنافع شد و سمت تشریفاتی ریاست حکومت را نیز همچنان در اختیار پادشاه بریتانیا گذاشت. جانشین پادشاه در نیوزیلند فرماندار کل است که به توصیه نخست وزیر انتخاب می شود. این کشور در جنگ جهانی اول به عنوان حامی بریتانیا جنگید و «ارتش مشترک نیوزیلند و استرالیا» یا به اختصار آنزاک در نبرد گالیپولی در ترکیه امروزی شرکت کرد. در مجموع بیش از هجده هزار نیوزیلندی در خلال جنگ جهانی اول کشته شدند. نیوزیلند در جنگ جهانی دوم هم جزء متفقین بود و با باز شدن پای آمریکایی ها به منطقه جزء هم پیمانان سیاسی و اقتصادی آمریکا درآمد و تا حدی به آمریکا نزدیک شد که ناخواسته درگیر جنگ ویتنام شد و همین امر اثرات عمیقی بر حیات سیاسی نیوزیلند

گذاشت. امروزه نیوزیلند نه فقط با بریتانیا و آمریکا بلکه با استرالیا، چین و ژاپن نیز روابط نزدیک و مناسبات اقتصادی گسترده‌ای دارد. رئیس حکومت نیوزیلند ملکه الیزابت دوم است، فرماندار کل که با پیشنهاد پارلمان نیوزیلند انتخاب می‌شود، مسئولیت امضای قوانین را برعهده دارد، هرچند قدرت او و ملکه کاملاً تشریفاتی است و پارلمان که در انتخابات عمومی برگزیده می‌شود تنها مرجع قانون گذاری در کشور است و نخست‌وزیر را که در رأس قوه مجریه قرار می‌گیرد انتخاب می‌کند. نیوزیلند در زمره کشورهای توسعه یافته و متمدن قرار داشته و در سال ۲۰۱۳ هفتمین کشور دنیا از نظر شاخص توسعه انسانی بوده است. اما اقتصاد آن بسیار متکی به صادرات محصولات کشاورزی و دامپروری است [23].

۴.۴.۵. مذهب و جمعیت شناسی

بر اساس سرشماری سال ۲۰۱۳ حدود ۷۴ درصد از جمعیت چهار و نیم میلیون نفری نیوزیلند اروپایی تبار هستند و مائوری‌ها با ۱۵ درصد بزرگترین اقلیت قومی را شکل می‌دهند. آسیایی‌ها نزدیک به ۱۲ درصد و ساکنان جزایر اقیانوسیه بیش از ۷ درصد جمعیت این کشور را شامل می‌شوند. فرهنگ نیوزیلند آمیزه‌ای از فرهنگ مائوری و نخستین مهاجران بریتانیایی است که با ورود بیشتر مهاجران از نقاط دیگر دنیا متنوع تر شده است. انگلیسی و مائوری دو زبان رسمی این کشور هستند و انگلیسی زبان رایج کشور محسوب می‌شود. تا پیش از ورود اروپاییان به نیوزیلند، مائوریها از آیین دیرینه و بدوی خود پیروی می‌کردند، ولی امروزه بیشتر مائوریها به مسیحیت گرویده‌اند. مسیحیت مهم‌ترین دین نیوزیلند است، ۴۹٪ مردم این کشور مسیحی هستند. انگلیکانها، کاتولیکها، پرسبیترنها، متدیستها و باپتیست مهم‌ترین گروه‌های مسیحی هستند. ۴۱.۹٪ درصد مردم خود را بدون اعتقاد به مذهب معرفی کرده‌اند. بوداییسم ۱.۵٪، هندوئیسم ۲.۱٪، اسلام ۱.۲٪، سیک ۰.۵٪ و مذاهب دیگر هم پنج درصد جمعیت نیوزیلند را تشکیل می‌دهند. در نیوزیلند دین از حکومت جدا بوده و طبق قانون، دین و مذهب آزاد بوده و هر کس می‌تواند آئین‌های ویژه دینی خود را آزادانه به جا بیاورد [24].

۶. رویکرد آموزش دوره اوان کودکی در نیوزیلند چگونه است؟

۱.۶. معرفی و بررسی آموزش و پرورش پیش دبستان نیوزیلند

۱.۱.۶. نظام آموزشی کشور نیوزیلند

سیستم آموزشی و پرورش نیوزیلند توسط بخش دولتی اداره می‌شود که ۹۵ درصد از جمعیت کشور را آموزش می‌دهد. وزارت آموزش و پرورش سالانه ۴/۸ میلیارد دلار را صرف آموزش می‌کند که تقریباً ۱۶ درصد در آمد ملی است. رفتن به مدرسه برای افراد ۵-۱۵ سال اجباری است و سال تحصیلی مدارس از ۳ ترم تشکیل میشود؛ سال تحصیلی در ماه فوریه شروع می‌شود و تا ماه دسامبر ادامه دارد و تعطیلات مدارس در ماه می و اوت است. بعضی از مدارس ایالتی دارای ۴ ترم تحصیلی در سال هستند. تحصیل در مدارس رایگان است. برنامه های سنتی در مدارس آکادمیک و غیر آکادمیک وجود ندارد، در حالیکه میانگین استاندارد آموزش در دبیرستانهای نیوزیلند در مقایسه با مدارس کشور انگلستان بالاتر است [24].

۱. ساختار آموزشی

آموزش ابتدایی	طول دوره ابتدایی : ۸ سال سن آغاز دوره : ۵ سالگی سن پایان دوره : ۱۳ سالگی
آموزش مقدماتی متوسطه	طول دوره تحصیل: ۳ سال سن آغاز دوره : ۱۳ سالگی سن پایان دوره : ۱۶ سالگی
آموزش تکمیلی متوسطه	طول دوره تحصیل ۱ سال سن آغاز دوره : ۱۶ سالگی سن پایان دوره : ۱۷ سالگی

۲.۱.۶. ساختار آموزشی پیش از دبستان

آموزش پیش دبستانی مدت زمان ۲ سال طی رده های سنی ۳ تا ۴ سالگی به کودکان ارائه می گردد. این مقطع آموزشی در زمره آموزش اجباری و رسمی محسوب نمی گردد. آموزش پیش دبستانی بر روند یادگیری کودکان در دوران اولیه کودکی در جهت نیل به پرورش مهارتها، شناخت و دانش در آنان در برنامه درسی دوره ابتدایی تاکید دارد. به طور کلی میتوان گفت که این سیستم به مراکز بازی تقسیم می شود که بوسیله گروه های والدین اداره میشوند و برای کودکان سنین کودکیستان؛ معمولاً بالای ۲ سال ارایه می شود، کودکانها رایگان هستند، در صورتی که مراکز بازی ممکن است مبلغ کمی را مطالبه کنند، در حال دولت قیمتهای تمام مراکز ثبت شده مربوط به مراقبت از کودکان را کاهش داده است. بیش از ۹۰ درصد کودکان ۴ ساله در مدارس پیش دبستانی ثبت نام می شوند. خدمات آموزشی موجود برای این دوره در مراکز گوناگونی مانند کودکیستان ها، مراکز نگهداری کودکان، مراکز بازی و نگهداری در خانه و کوهانگاریو^۲ که بر اساس زبان فرهنگ بومی مائوری^۳ فعالیت می کنند [25]. هر یک از مراکز فوق دارای روش خاصی برای اداره و نحوه فعالیتشان می باشند. این مراکز ممکن است توسط بخش خصوصی، دولت، کلیسا و یا آژانسهای نیکوکاری داوطلب اداره میشوند. اغلب این مراکز دارای یک لیست انتظار هستند. برای آنکه فعالیت این مراکز توسط دولت تأیید شود (به استثنای مراکز بازی) باید در این رابطه مجوز لازم را کسب نمایند و همچنین باید هر یک از این مراکز دارای آئین نامه ای باشند که در آن اهداف و نحوه فعالیت مرکز ذکر شده باشد. وزارت آموزش تعداد حداقل و حداکثر مربیان مورد نیاز این مراکز را تعیین کرده است. اداره نظارت بر آموزش ERO از این مراکز بازدید و بررسی به عمل می آورد و بر نحوه عملکرد آنها نظارت دائمی دارد و نیز در این رابطه گزارش تهیه میکند. کودکان سنین ۲ تا ۵ سال نگهداری می کنند. این مراکز کودکان را در دو گروه (از یک گروه صبحها و ۵ روز در هفته و از گروه دیگر سه روز هفته و بعد از ظهرها) نگهداری می نمایند. بر اساس تعداد کودکان دو یا سه مربی آموزشی وجود دارد. برخی والدین نیز علاقمند هستند که در برخی از کارهای این مراکز کمک و همکاری داشته باشند [26].

اغلب کودکیستان ها صبحها از ساعت ۸:۴۵ تا ۱۱:۴۵ و بعد از ظهرها از ساعت ۱۲:۴۵ تا ۳:۳۰ فعالیت می کنند. مراکز مراقبتی کودکان نیز به صورت تمام وقت یا پاره وقت (بیش از ۴ ساعت در روز) راباز بوده و به مدت هشت تا نه ساعت (بین ۳۰: ۷ صبح تا ۶ بعد از ظهر) به فعالیت می پردازند. این مراکز از مشتریان خود به صورت روزانه یا هفتگی دستمزد می گیرند و برای موارد اتفاقی و موقت هم به صورت ساعتی دستمزد می گیرند. مراکز مراقبتی کودکان بر طبق مجوز خود می توانند از کودکان زیر ۲ سال یا بیشتر از دو سال نگهداری کنند. مراکز بازی نیز مراکز هستند که در آنجا والدین از نزدیک در بازی و تفریح کودکان شریک می شوند. مراکز بازی به منظور برقراری روابط نزدیکتر میان والدین و فرزندانشان ایجاد شده اند. مراکز بازی خصوصی یک تا ده جلسه در هفته را برای متقاضیان ترتیب می دهند. کودکان می توانند بیش از ۵ جلسه در هفته در آنجا حاضر شوند. دستمزدها بر اساس نظر هر مرکز تعیین می شوند و والدین با توجه به جدول زمان بندی شده جلسات در جلسات حاضر می شوند [25].

والدین می توانند خود نقش مربی آموزشی را ایفاء کنند و سرپرستی جلسات را در مراکز بازی به عهده گیرند. آموزشهای پیش دبستانی اجباری نیست و برای کودکان زیر ۶ سال بوسیله مراکز زیادی ارائه شده و بسیاری از این مراکز به صورت مراکز خیریه بوده و بوسیله دولت اداره می شوند. طبق قانون آموزشی سال ۱۹۸۹ آموزش رایگان در مدارس دولتی برای سنین بین ۵ تا ۱۹ سال وجود دارد. و این آموزشها برای سنین ۶ تا ۱۶ سال اجباری می باشد. سن رسمی شروع مدرسه ۵ سال می باشد. مهمترین مراکز آموزش پیش دبستانی کودکیستانها، مراکز بازی، گروههای زبان اقیانوسیه، مراکز نگهداری بچه ها در خانه می باشند. برنامه های آموزش پیش دبستانی روی هم رفته سازنده و مفید هستند و بر مبنای یادگیری ضمن بازی استوار میباشند. کلیه مراکز پیش دبستانی که بخواهند از کمک های مالی دولت بهره مند شوند باید دارای مجوز و پروانه فعالیت باشند. برای دریافت این مجوز باید تمامی استانداردهای کیفی رعایت گردد. کمک های مالی دولت به مراکز دارای مجوز فعالیت بصورت یکجا و در ابتدای سال مالی اعطاء می شود [26]. کودکیستانها مراکز آموزش پیش دبستانی هستند که برای بچه های سنین ۳ تا ۵ سال فعالیت میکنند عموماً بچه های کوچکتر در هفته سه روز و بعد از ظهر و بچه های بزرگتر در هفته ۵ روز و صبحها در کودکیستانها حاضر می شوند. مراکز بازی بوسیله اولیای بچه ها اداره می شوند و در واقع اولیاء مسئولیت اداره کلاسهای آن را

عهده هستند. مراکز بازی برای کودکان از بدو تولد تا سن مدرسه فعالیت می کنند. مراکز کوهانگارنو برای آموزش زبان مائوری برای بچه های پیش دبستانی دایر شده اند [26].

۳.۱.۶. برنامه های آموزشی

دوره پیش دبستانی (آمادگی) برای کودکان ۳ تا ۴ ساله طراحی شده است، اما از آنجا که شروع آموزش ابتدایی از ۵ یا ۶ سالگی است، دانش آموزانی که از ۶ سالگی وارد مدارس ابتدایی میشوند میتوانند تا ۵ سالگی نیز در دور آموزش پیش دبستانی باقی بمانند [26].

۷. بررسی سند آموزش و پرورش پیش دبستان نیوزلند (تی واریکی- تی فاریکی)^۴

۱.۷. معرفی و تاریخچه (پوشش روی جلد)

پوشش نشان دهنده بخشی از زیر یک پارچه است. سبز نماد زندگی جدید، رشد و پتانسیل است و به پاندانانوس^۵ اشاره دارد که در سراسر Te Moana - nui - a - kiwa به عنوان مصالح بافندگی استفاده می شوند. در حالی که قسمت بالایی یک گاریکی هنر بافنده را به نمایش می گذارد، این قسمت زیرین است که تسلط آن ها را آشکار می سازد. بافندگان متخصص مبانی برنامه ریزی و تکنیک را بررسی خواهند کرد. اگر این ها درست به نظر برسند، کیفیت در قسمت چهره دیده خواهد شد. بافنده، رشته های جدیدی از قلاب بافی یا پاندانانوس را در حالی که پشم آن ها منبسط می شود، می بافد. این یک اتصال ایجاد می کند، که هومو^۶ نامیده می شود. یک رشته در پایین ستون کتاب به رنگ سبز تیره دیده می شود. این پیوند با مواد جدید، سمبل یادگیری جدید است. هنگامی که سند در جایی که دو بخش از کتاب به هم می رسند باز می شود، می توان مشاهده کرد که پارچه ناتمام است، با رشته های شل که هنوز باید بافته شوند. این امر پتانسیل کودک و سفر تحصیلی مداوم او را تأیید می کند [27].

۲.۷. مقدمه سند تی واریکی

کودک گنجی است که باید پرورش یابد، رشد کند، شکوفا شود.

همه کودکان با پتانسیل عظیمی به دنیا می آیند. یادگیری زود هنگام با کیفیت به کودکان کمک می کند تا این توانایی را درک کنند و یک بنیان قوی برای یادگیری بعدی و زندگی بسازند. استانداردهای اولیه یادگیری در نیوزیلند یکی از بالاترین استانداردها در جهان است و تقریباً همه کودکان از مجموعه گسترده ای از روابط و تجربیات در محیط های یادگیری اولیه ما بهره مند می شوند [28].

Te Whariki اولین بار در سال ۱۹۹۶ به چاپ رسید، این سند در چارچوب فرهنگی اش منحصر به فرد است، و معتقد است که همه کودکان در نیوزیلند به عنوان یادگیرندگان توانمند و مطمئن رشد می کنند و از نظر هویت، زبان و فرهنگ قوی هستند. این امر بر بنیان فرهنگی، حال چند فرهنگی و آینده مشترکی که ایجاد می شود، تأکید دارد. این سند تمام کودکان را تشویق می کند که به روش های خود یاد بگیرند و توسط بزرگسالانی حمایت می شوند که آن ها را خوب می شناسند این دیدگاه به شیوه های مختلفی بیان می شود چرا که خدمات یادگیری اولیه با والدین، زنان و جوامع برای طراحی و اجرای یک برنامه یادگیری و توسعه کار می کنند که اولویت های محلی را منعکس می کند و از مسیرهای یادگیری شخصی شده هر کودک حمایت می کند. مفهوم زیرمیخ کردن وارکی این تنوع را قادر و پشتیبانی می کند. اعتماد ملی تای کوهانگا ریو (جامعه) در حمایت از توسعه اصل Te Whariki، که از مفاهیم سنتی مائوری که زیربنای فلسفه کوهانگا ریو است، استفاده می کند، نقش مهمی در اجرای این سند ایفا می کند. این مفاهیم توسط بخش یادگیری اولیه گسترده تر مورد استقبال قرار گرفتند و امروزه به شکل دهی تفکر ها ادامه می دهند [29].

۳.۷. چرا سند تی واریکی داریم ؟

ما در چند سال اول زندگی مان بیشتر از بقیه چیزها یاد می گیریم. تحقیقات در مغز و رشد نشان می دهد که یادگیری حتی قبل از تولد کودکان آغاز می شود و در سال های اولیه به سرعت پیشرفت می کند. مسیرهای جدیدی در مغز آن ها براساس هر لحظه، تجربه و یادگیری

ایجاد می‌شوند. با توجه به نیازهای اولیه هر کودک، عشق، غذا و سرپناه، نام خانواده است؛ اما آموزش کودکان نیز به همان اندازه مهم است. آموزش چیزی است که پایه قوی موفقیت را در زندگی بعدی قرار می‌دهد. کودکان نوپا و کودکان کوچک هر کدام نیازها و مراحل مختلفی از رشد را دارند. مهم است که بارناردوس دانش و تمرین تخصصی برای هر کودک منحصر به فرد در هر سن و مرحله‌ای از سفر یادگیری خود ارائه دهد. برنامه درسی دوران کودکی "Te Whariki" NZ چارچوبی را در اختیار ما قرار می‌دهد تا بهترین آموزش‌های دوران کودکی را ارائه دهیم. در حالی که بسیاری از کودکان مشتاق رفتن به مدرسه هستند و انتظار دارند که آن متفاوت باشد، آن‌ها همیشه تفاوت ساختارها و روال‌ها را پیش‌بینی نمی‌کنند. معلمان، آموزگاران به همراه وینانو خود از کودکان در حین گذر حمایت می‌کنند. مسیرهای مدرسه رفتن از کودک به کودک دیگر متفاوت است و هر محیط یادگیری و زمینه مدرسه متفاوت است. برای حمایت از این انتقال، معلمان و یا مربیان کودک با تمرکز بر نیازهای عاطفی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی کودک حرکت آن‌ها به سمت مدرسه را برنامه‌ریزی می‌کنند [29].

۴.۴.۷. اصول تی واریکی

TE Wariki یک اصطلاح مائوری برای "فرش دست‌بافت" است. این یک استعاره برای روش‌هایی است که چهار رشته و پنج اصل برنامه‌درسی برای ایجاد یک تجربه آموزشی کل نگر از دوران کودکی به هم بافته شده‌اند [29]:

۱.۴.۷. سلامتی

نتایج یادگیری برای این رشته حول "مراقبت از خود" و "مراقبت از رفاه دیگران" می‌چرخد. به طرز شگفت‌آوری تمرکز قوی بر این مساله وجود دارد که چگونه کودکان می‌توانند برای اطمینان از برآورده شدن رفاه خود عمل کنند (که با تمرکز بر آژانس / قدرت کودکان سازگار است). برای معلمان (کایاکو) ^۷، تمرکز بر ایجاد یک محیط امن و مراقب است که توسعه را پرورش می‌دهد. معلمان همچنین باید در مورد اطمینان از ثبات و تداوم با حرکت کودکان در فضاهای یادگیری و حرکت به سمت معلمان جدید فکر کنند

۲.۴.۷. متعلق بودن

هدف از این برنامه آموزشی کسب اطمینان از تعلق کودکان به کلاس درس است. برای رسیدن به این حس تعلق، کودکان باید از نظر اجتماعی با همسالان خود، معلمان (شناخته‌شده به عنوان "کایاکو") و جامعه (شناخته‌شده به عنوان وینانو) تعامل داشته باشند. کودکان باید بدانند که محیط ECE آن‌ها بخشی از دنیای گسترده‌تر آن‌ها و شامل والدین و وینانو آن‌ها است.

۳.۴.۷. مشارکت

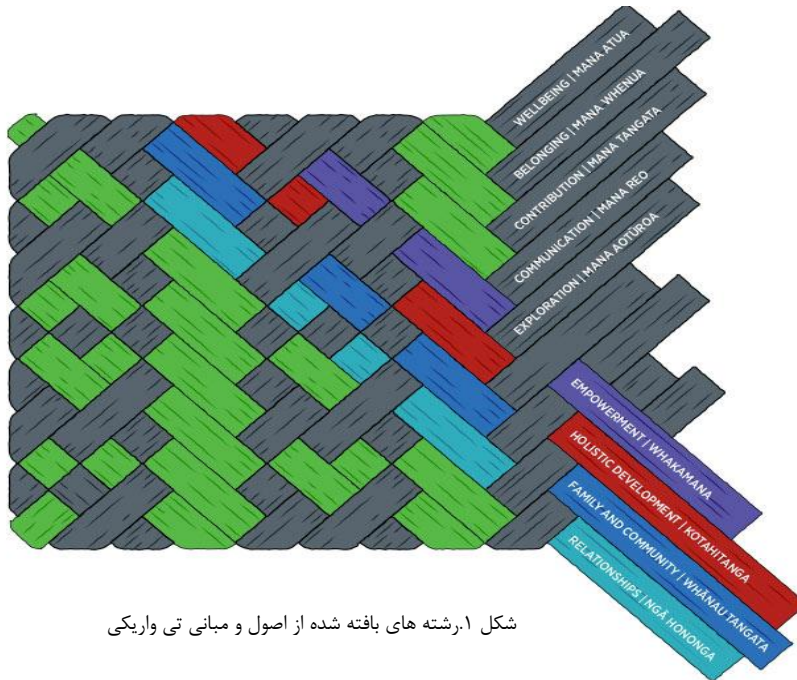
این اصل بر حقوق کودکان برای مشارکت و کمک به جوامع آن‌ها تاکید می‌کند. کودکان تشویق می‌شوند که "همراه و در کنار دیگران" یاد بگیرند. تی واریکی بر اهمیت شهروندی کودکان و عضویت در جوامع آن‌ها تاکید می‌کند. این برنامه آموزشی بیان می‌کند که کودکان باید بتوانند در هر کجا که می‌توانند از قدرت و منافع خاص خود استفاده کنند. علاوه بر این، مشارکت‌ها هم به صورت فردی و هم به صورت مجازی از طریق استفاده از فن‌آوری‌ها تشویق می‌شوند.

۴.۴.۷. ارتباط

توسعه زبان در برنامه‌درسی مورد تاکید قرار گرفته‌است. معلمان باید بدانند که زبان در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی توسعه می‌یابد. بنابراین کودکان باید زبان خود را از بزرگ‌ترها یاد بگیرند کلاس باید سرشار از نمادها و زبان باشد. زبان، نمادها و هنر مائوری در همه زمینه‌ها پذیرفته می‌شوند. در این برنامه آموزشی آمده‌است: "مهم است که زبان مائوری ارزش‌گذاری شده و در تمام برنامه‌های ECE مورد استفاده قرار گیرد."

۵.۴.۷. اکتشاف

این برنامه‌درسی اهمیت یادگیری از طریق بازی را برجسته می‌کند. همچنین بر اهمیت ارائه تجهیزات و ابزارهای مناسب سنی برای تشویق اکتشاف در کلاس درس تاکید می‌کند.

شکل ۱. رشته های بافته شده از اصول و مبانی تی واریکی

۵.۷. رشته های تی واریکی [29]

۱.۵.۷. توانمندسازی

یادگیری باید یک تجربه توانمند کننده باشد. کودکان باید قدرت یادگیری و رشد در طول سالهای شکل گیری خود را داشته باشند. به عنوان بخشی از این امر، کودکان به عنوان "یادگیرندگان شایسته و با اعتماد به نفس" دیده می شوند که "نماینده گی" (انتخاب و کنترل) در محیط یادگیری دارند. سند برنامه درسی به عنوان هسته اصلی خود این دیدگاه را دارد

زیربنای این دیدگاه، دیدگاهی است که کودکان، یادگیرندگان و ارتباط دهندگان شایسته و با اعتماد به نفس، افراد سالم در ذهن، جسم و روح، ایمن در حس تعلق و آگاهی از این که آنها سهم با ارزشی در جامعه دارند، هستند. "در فرهنگ مائوری، این توانمندسازی را "مانا" می نامند. مانا تقریباً به معنای قدرت وجود، قدرت معنوی، قدرت یا کنترل است.

۲.۵.۷. توسعه جامع

این رویکرد معتقد است که آموزش تنها به دست آوردن دانش جدید نیست. و با توجه به یادگیری کل نگر بر اهمیت انواع مختلف یادگیری تاکید می کند: که ابعاد شناختی، فیزیکی، عاطفی، معنوی، اجتماعی و فرهنگی یادگیری نیز باید در نظر گرفته شود. علاوه بر این، یک رویکرد جامع هر یک از این جنبه های یادگیری (شناختی، فیزیکی، عاطفی و غیره) را به عنوان موارد جداگانه نمی بیند. بلکه آنها را به صورت بهم پیوسته می بیند.

۳.۵.۷. خانواده و جامعه

کودکان درون خانواده و گروه های اجتماعی یاد می گیرند. جامعه بخش جدایی ناپذیری از تجربیات یادگیری کودکان است. در صورت امکان، کودکان باید با استفاده از دانش و زمینه های فرهنگی خود یاد بگیرند. مدرسه باید براساس دانش و تجربه هایی که خانواده ها به کلاس می آورند ساخته شود.

۴.۵.۷. روابط

روابط باید در کلاس "پاسخگو و متقابل" باشند. این به این معنی است که بازی مشارکتی کودکان و مهارت های مشارکتی باید تشویق شود. بچه ها فقط با مردم رابطه ندارند. آنها همچنین با مکان ها، اشیا و زمان ارتباط دارند. برای مثال، کودکان باید روابط خود را با

گذشته از طریق داستان‌های تاریخ فرهنگی خود گسترش دهند. اگر کودکان و فرهنگ‌های آن‌ها روابط قوی با مکان‌ها داشته باشند، این موارد باید تشویق شوند (که بیشتر به حس تعلق آن‌ها در جوامع آن‌ها وارد می‌شود) [29].

۶،۷. رویکرد ها و نظریات تشکیل دهنده سند:

۱،۶،۷. مدل بیو اکولوژیکی

مدل زیست - بوم‌شناختی اهمیت یادگیری در متن‌ها را برجسته می‌کند. نظریه پرداز کلیدی آن، برانفن برنر است که به صراحت در برنامه‌درسی پذیرفته شده‌است. برانفن برنر بر اهمیت خانواده‌ها، معلمان (کاپاکو)، جامعه، ویاو، در حمایت از رشد کودکان تاکید می‌کند. افراد نزدیک به کودکان (والدین و معلمان آن‌ها) برخی از بزرگ‌ترین تاثیرگذاران بر یادگیری کودکان هستند و باید در کمک به رشد کودکان شریک باشند.

۲،۶،۷. نظریه اجتماعی فرهنگی

برنامه‌درسی Te Wariki صراحتاً نظریه اجتماعی فرهنگی یادگیری و توسعه را در بر می‌گیرد. برنامه‌درسی به صراحت نظریه ویگوتسکی را به عنوان زیربنای اصلی نظریه‌پردازان اجتماعی فرهنگی معرفی می‌کند. ویگوتسکی می‌گوید که زبان و ارتباطات به توسعه کمک می‌کنند. کودکان از طریق برقراری ارتباط درباره نحوه تفکر جامعه و فرهنگ خود درباره چیزها یاد می‌گیرند و دنیا را درک می‌کنند. ارتباط گسترده به کودکان کمک می‌کند که یاد بگیرند و رشد کنند.

۳،۶،۷. نظریه کوپا مائوری^۸

افراد بومی جزیره اتر (نیوزیلند) هستند. نظریه کوپامائوری معتقد به حفظ سیستم‌های اعتقادی مائوری، زبان و روش‌های بودن به عنوان یک هنجار در نیوزیلند است.

۴،۶،۷. رویکرد پاسیفیکا^۹

مردم پاسیفیکا بومیان جزایر اقیانوس آرام، از جمله مردم کوپو تانگاتا (جزایر کوک)، فالالاگا (ساموا)، فاله هانگا (تونگا) و ایناتی (توکلائو) هستند. یک ویژگی واحد از ارزش‌های پاسیفیکا احترام و عمل متقابل است، که در برنامه‌درسی تاکید شده‌است.

۵،۶،۷. تئوری انتقادی

نظریه انتقادی بر اهمیت عدالت اجتماعی و برابری تاکید دارد. هدف آن شناسایی نیازهای مردم ستمدیده و به حاشیه رانده شده و تلاش برای رسیدن به عدالت برای آن مردم است. این نظریه به دنبال یافتن بی‌عدالتی و تلاش برای اصلاح آن از طریق آموزش و پرورش است [30].

۷،۷. مسیر و روش‌های یادگیری

در حالی که دانش آموزان از اوایل کودکی تا دبیرستان و در بسیاری از موارد به آموزش عالی در یکی از اشکال مختلف آن سفر می‌کنند، باید متوجه شوند که هر مرحله از سفر آن‌ها را برای آموزش و ارتباط خوب با مرحله بعدی آماده می‌کند. مدارس می‌توانند برنامه‌درسی خود را طوری طراحی کنند که دانش آموزان این انتقال‌ها را مثبت بدانند و درک روشنی از تداوم و جهت داشته باشند [30].

۸،۷. شرایط اولیه مربیان

بیش از ۹۰ درصد کارکنان آموزشی در مراکز یا به طور کامل با مدرک لیسانس در رشته آموزش (تحصیلات ابتدایی کودکی) واجد شرایط هستند، یا صلاحیت بالاتری دارند و یا برای آن‌ها آموزش می‌بینند. این به این معنی است که آن‌ها بهترین دانش، تجربه و تخصص را در زمینه آموزش ابتدایی کودکی، یادگیری و مراقبت دارند. درسد اینطور توضیح داده شده است که: (ما زمان و انرژی را صرف حمایت از معلم‌های اولیه کودکی می‌کنیم. ما به آن‌ها در حین کار و همچنین آموزش حرفه‌ای و فرصت‌های توسعه آموزش می‌دهیم. آن‌ها توسط - Te Whariki مدرسه ابتدایی آموزش کودکی - و توسط تیم‌های محلی و ملی متخصصان اولیه دوران کودکی هدایت می‌شوند. این به این معنی است که آن‌ها می‌توانند بهترین آموزش ابتدایی را به روشی ارائه دهند که متناسب با ترجیحات یادگیری کودک و نیازهای

فردی باشد این همه چه معنی می‌دهد؟ این به این معنی است که معلمان ما آموزش، منابع و ابزار لازم برای اختصاص دادن خود به توسعه پتانسیل کودک در هر روز را دارند. [31]

۹.۷. شروع بروزرسانی سند

در سال ۲۰۱۴ نانسی بل نامه‌ای عمومی به وزیر آموزش و پرورش در نقش خود به عنوان مدیر اجرایی انجمن مراقبت از کودکان نیوزلند نوشت و خواستار بازبینی برنامه‌درسی و اولویت‌بندی آن شد. دکتر کن بلیک کاک این راه را در ارائه تحلیل انتقادی از تی. در کنفرانس تحقیقات اوایل دوران کودکی انجمن کودکان در سال ۲۰۱۲ در ولینگتون ادامه داد، دکتر بلیک تحلیلی از ساختار و محتوای تی واریکی ارائه کرد. او گفت که ماهیت جامع و عمومی برنامه‌درسی، نادیده گرفتن حوزه‌های حیاتی یادگیری را به خطر می‌اندازد. او پیشنهاد کرد که ما باید نسبت به آنچه که می‌توان از نوآوری‌های برنامه‌درسی در کشورهای دیگر آموخت، آزاد باشیم. در مقاله منتشر شده در تحقیق نیوزلند در مجله ECE، ۲۰۱۲ دکتر بلیوک این استدلال را مطرح کرد که دفتر بررسی آموزش و پرورش واقعا نمی‌داند چه چیزی در حال یادگیری است زیرا از "شاخص‌های ارزیابی" عمل موثر استفاده می‌کند که از استفاده از ارزیابی روایی یا داستان‌های یادگیری حمایت می‌کند و چنین اقداماتی شواهد کمی از یادگیری کودکان را فراهم می‌کند. در دسامبر ۲۰۱۴، وزیر آموزش و پرورش یک گروه مشورتی در زمینه آموزش زودهنگام ایجاد کرد تا سند را مورد بررسی قرار دهند. در ژوئن ۲۰۱۵ این گروه به وزیر گزارش داد و توصیه کرد که دولت یک به روز رسانی انجام دهد در فوریه ۲۰۱۶ انجام این بازنگری کاملا واضح بود، اگر چه هنوز اعلام نشده بود، اما وقتی نانسی بل به عنوان مدیر آموزش و پرورش منصوب شد، بازنگری در Te Wariki حتمی بود [32].

۱۰.۷. تغییرات بنیادین سند

-بروزرسانی متن، زبان، مثال‌ها و تقویت چارچوب‌های فرهنگی و تمرکز بیشتر بر هویت و زبان
-برقراری ارتباط قوی تر بین برنامه اوان کودکی با برنامه تحصیلی نیوزلند و برنامه دوره سوم
-بشتیبانی و حمایت اجرایی از برنامه‌های درسی دوران کودکی با برگزاری کارگاه‌های متعدد و ارائه خدمات آنلاین
-راه اندازی شبکه‌های تحقیق و ارزیابی از برنامه درسی با حضور متخصصان [32].

۳. نهادهای‌های نظارتی و اجرایی مرتبط با آموزش پیش دبستان در نیوزلند [33]

وزارت آموزش و پرورش	بالاترین مرجع مدیریت در نظام آموزش و پرورش نیوزلند وزارت آموزش و پرورش این کشور است. وزارت آموزش و پرورش سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و اجرای امور کلیه مقاطع تحصیلی را برعهده دارد.
مراکز حمایتی آموزش پیش دبستانی (ECD)	(ECD) در سال ۱۹۸۹ با هدف حمایت از آموزش خردسالان و کودکان رده‌های سنی ۵ تا ۸ سال تأسیس گردید. در این مراکز خدمات به صورت انفرادی یا گروهی به افرادی که در آنجا کار می‌کنند و یا بنیان‌گذار این مراکز آموزشی بوده‌اند، اعطا می‌گردد.
اداره بازرسی آموزش (ERO)	این اداره گزارشی در زمینه کیفیت آموزشی کلیه مدارس و مراکز پیش دبستانی کشور منتشر می‌نماید. وظیفه این اداره بازدید و ارزیابی مدارس و مراکز پیش دبستانی کشور در کلیه زمینه‌های موجود است. این بررسی خود شامل بررسی کیفیت تدریس و سطح کیفی آموزش، سطح یادگیری دانش‌آموزان و بررسی نحوه عملکرد نهادهای مدیریتی و هیئت امنای مدارس می‌باشد.
دایره‌گزینهش معلمین (Teacher)	دایره مذکور از معلمینی که شایستگی فعالیت و خدمت در امور آموزشی را داشته باشند نام نویسی

<p>نموده و معلمینی که دوره آموزشی این مرکز را سپری کنند گواهی معتبری به منظور گذاندن دوره عملی ۳ ساله دریافت می دارند. برای استخدام معلمین در کودکانها و مدارس خصوصی و دولتی گذراندن دوره Teacher Registration اجباریست و معلمینی که این دوره را طی نکرده باشند می توانند تنها به صورت موقت و با مجوز محدود برای تدریس استخدام شوند. گفتنیست که این مجوز تنها برای مدت ۱ سال صادر شده و هر ساله تجدید نظر و تمدید می گردد.</p>	<p>Registration Board)</p>
--	---------------------------------

۸. معرفی کشور ایران

۱.۸. جغرافیا

ایران (نام رسمی: جمهوری اسلامی ایران) کشوری در آسیای غربی است. این کشور با ۱۶۴۸۰۱۹۵ کیلومتر مربع پهناوری، دومین کشور بزرگ خاورمیانه است. ایران از شمال غرب با ارمنستان و جمهوری آذربایجان، از شمال با دریای خزر، از شمال شرق با ترکمنستان، از شرق با افغانستان و پاکستان، از جنوب با خلیج فارس و دریای عمان و در غرب با عراق و ترکیه هم‌مرز است. این کشور خاورمیانه‌ای، جایگاه استراتژیکی در منطقه خلیج فارس دارد و تنگه ی هرمز در جنوب آن، مسیری حیاتی برای انتقال نفت خام است. جمعیت کل استان‌های ایران از ۸۳۰۵ میلیون تن، می‌گذرد و تهران، پایتخت و بزرگ‌ترین شهر این کشور است [4].

۲.۸. وضعیت سیاسی و اقتصادی

ایران کنونی، یک جمهوری اسلامی با بخش قانون‌گذار است و این نظام ترکیبی، تحت نظر رهبر ایران، قرار دارد. ایران از اعضای بنیانگذار سازمان ملل متحد، سازمان همکاری اقتصادی، سازمان همکاری اسلامی و اوپک است و یک قدرت متوسط و منطقه‌ای بزرگ شمرده می‌شود. ایران، زیرساخت قابل توجهی در بخش‌های خدماتی، صنعتی و کشاورزی دارد که اقتصاد این کشور را توانمند می‌سازند اما این اقتصاد هنوز بر فروش نفت و گاز متکی است. منابع طبیعی ایران، قابل توجه هستند و در میان اعضای اوپک، ایران سومین دارنده ذخایر بزرگ اثبات شده نفت است. میراث فرهنگی این کشور، غنی است و فهرست میراث جهانی یونسکو در ایران از ۲۴ مورد تشکیل می‌شود [11].

۳.۸. مذهب و جمعیت شناسی

ایران دارای جامعه‌ای با فرهنگ‌های گوناگون است و روابط بین اقوام آن معمولاً دوستانه بوده است. گروه قومی و فرهنگی غالب در ایران، برآمده از فارسی‌زبانان این کشور است. مردمی که عموماً به عنوان پارسیان شناخته می‌شوند، از خاستگاه مختلفی برخوردار هستند و این کشور علاوه بر کردها، بلوچ‌ها، بختیاری‌ها، لرها و دیگر اقلیت‌های کوچکتر (ارمنی‌ها، آشوری‌ها، یهودیان، براهویی‌ها و دیگران) دارای عناصر مهم آذری‌های ایرانی و عرب‌های ایران است. در سال ۲۰۱۶ میلادی، ۹۷.۰۸ درصد از مردم ساکن ایران، ایرانی بودند و تنها ۲.۰۲ درصد از ساکنین ایران را خارجی‌ها، با اکثریت افغان تشکیل می‌دادند. کتابخانه کنگره اعلام داشته است که قومیت مردم ایران به ترتیب جمعیت، شامل: ۶۵ درصد پارسیان، ۱۶ درصد آذری‌های ایرانی، ۷ درصد کردها، ۶ درصد لرها، ۲ درصد عرب‌ها، ۲ درصد بلوچ‌ها، ۱ درصد ترکمن‌ها، ۱ درصد گروه‌های ایلی ترک (شامل قشقایی) و کمتر از ۱ درصد دیگر اقلیت‌ها (شامل ارمنی‌ها، گرجی‌ها و آشوری‌ها) می‌شود. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اسلام شیعه را دین رسمی ایران اعلام کرده است. دست کم ۹۰ درصد از ایرانیان، مسلمان شیعه و حدود ۸ درصد از ایرانیان، مسلمانان سنی هستند. مسیحیت با بیش از ۳۰۰ هزار پیرو، بهائیت با حداقل ۲۵۰ هزار پیرو، دین زرتشت با حدود ۳۲ هزار پیرو و یهودیت با حدود ۳۰ هزار پیرو، دیگر ادیان موجود در ایران هستند. قانون اساسی، مسیحیت، مزدیسنا و یهودیت را به رسمیت می‌شناسد [4].

۹. رویکرد آموزش دوره اوان کودکی در ایران چگونه است؟

۱.۹. معرفی و بررسی آموزش و پرورش پیش دبستان ایران

۱.۹.۱. نظام آموزشی پیش از دبستان در کشور ایران

آموزش و پرورش قبل از دبستان اصولاً شامل تمام سنین قبل از دبستان میشود. در اسلام تعلیم و تربیت از نوزادی حتی از زمان انعقاد نطفه و قبل از آن مطرح است و دستورهای لازم در این مورد داده شده است. مراکزی را که در این دوره غالباً به پرورش غیر رسمی و نتیجتاً غیر اجباری کودکان سالم برای ساعاتی از روز می پردازند مهد کودک و کودکستان گویند. تأسیس مهد کودک بیشتر به منظور نگهداری و تربیت فرزندان مادران شاغل بوده است بطوری که سازمان زنان ایران قبل از انقلاب در نشریه ضوابط تشکیل مهد کودک برای کودکان زنان باردار در اردیبهشت ۱۳۵۵ مهد کودک را چنین تعریف میکند: « مهد کودک مؤسسه ای است که جهت نگهداری کودکان سالم زنان کارمند دولت اعم از رسمی و غیر رسمی در سازمانهای مشمول یا غیر مشمول قانون استخدام کشوری تأسیس می گردد » و در سال ۱۳۶۸ دفتر آموزش و پژوهش سازمان بهزیستی کشور نیز تعریف مشابهی برای دوره آموزش و پرورش پیش دبستانی که تحت پوشش آن سازمان است ارائه کرده است. و پرورش قبل از دبستان کودکان سالم از ۳ مهدهای کودک به مراکزی اطلاق می شود که برای نگهداری، مراقبت و آموزش ماهگی تا پایان ۵ سالگی [4].

۴. برنامه آموزشی و تربیتی میزان حضور و ساعات شروع و پایان کلاس تقریباً منعطف است [10]

مدت زمان: ۲ سال برای گروه سنی ۵ و ۶ سال

ارائه برنامه به زبان فارسی

غیررسمی و غیر اجباری

غیر دولتی

۲.۱.۹ تاریخچه نظام آموزشی پیش از دبستان در کشور ایران

تاریخچه آموزش پیش دبستانی در ایران که با اصطلاحات مختلفی از جمله مهد کودک، آمادگی، کودکستان، آموزش قبل از دبستان و در نهایت پیش دبستان برای آن بکار رفته است به ۸۰ سال پیش باز می گردد. منظور از پیش دبستان دوره چند ساله قبل از دبستان است که نوآموزان توانایی یادگیری همراه با فعالیتهای بدنی و بازی پیدا می کنند. در برخی کشورها و در مقطعی از زمان به لحاظ شرایط و قوانین این دوره از یک تا ۳ سال متغیر بوده و هم اکنون در ایران سنین ۴ تا ۶ ساله جزء پیش دبستانی محسوب می گردد [13]. قبل از اینکه زنده یاد جبار باغچه در سال ۱۳۵۳ به احداث باغچه اطفال در شهرستان تبریز مبادرت نماید و چند سال بعد کودکستان دیگری در شهرستان شیراز دایر نماید، در سال ۱۲۹۸ مسیونرهای مذهبی و اقلیت های دینی به احداث کودکستان ها و مراکز آموزش پیش دبستانی در تهران مبادرت می نمودند. گفتنی است که در آن اثنا تنها از کودکان خانواده های مرفه و کارمندان عالی رتبه ادارات در این مراکز ثبت نام به عمل می آمد. استقبال این خانواده ها از عملکرد مراکز آموزش پیش دبستانی (کودکستان ها) سبب گردید که طی مدت زمان کوتاهی در تهران و چندین شهر بزرگ دیگر کشور، کودکستان هایی توسط بخش خصوصی دایر گردداز جمله مهمترین برنامه های این مراکز می توان به بازی های مرسوم، آموزش مقدماتی خواندن و نوشتن، نقاشی و بازی با عروسک و اشکال هندسی اشاره نمود [5].

۵. سیر تاریخی تحول پیش از دبستان در ایران [6]

سال فعالیت	فعالیت
۱۳۰۳	تصویب انحصاری آیین نامه احداث مراکز آموزش پیش دبستانی در شهر تهران
۱۳۰۴	تصویب آیین نامه در کل کشور
۱۳۱۰	نخستین امتیاز تأسیس کودکستان (توسط وزارت معارف)

تصویب آیین نامه ویژه کودکان ۴ تا ۷ (سن ۴ تا ۷) توسط شورای عالی فرهنگ	۱۳۱۲
تاسیس اداره رسیدگی و نظارت بر امور کودکان (تحت نظارت وزارت فرهنگ)	۱۳۳۴
تصویب آیین نامه جدید اداره کودکان (۳ تا ۶) سال	۱۳۳۵
اداره امور کودکان منحل و وظایف به اداره کل ابتدایی محول گردید و تلاش برای تاسیس کودکانها	۱۳۴۰
آغاز گردید به صورتی که تعداد کودکانها از ۷ مرکز در سال ۱۳۲۲ به ۴۳۱ مرکز در سال ۱۳۵۱ رسید	۱۳۳۶
تلاش جهت تربیت مربی آغاز گردید	۱۳۳۶
اولین اساسنامه و برنامه درسی تربیت مربی به تصویب شورای عالی فرهنگ رسید و تدریس رشته کودکیاری	۱۳۴۵
در دانشگاه ابوریحان و شمیرانات آغاز شد	۱۳۴۹
اصلاح آیین نامه کودکانها و تغییر سن کودکان در این دوره به ۳ تا ۶ سال	۱۳۴۹
اصلاح مجدد آیین نامه کودکانها و تغییر سن این دوره تنها به کودکان ۵ سال	۱۳۵۳
سازمان های دولتی موظف به تاسیس مهدکودک شده و ضوابط از سوی سازمان تنظیم گردید قبل از آن	۱۳۵۴
امتیاز تاسیس ۳ تا ۶ سال برای آموزش و پرورش و زیر ۳ سال برای اطاق اصناف بود	۱۳۵۶
بودجه برای احداث مهدهای کودک ویژه فرزندان زنان کارمند پیش بینی شد و مسئولیت تشکیل و نظارت بر آنها را عهده دار گردید	۱۳۵۶
صدور مجوز و نظارت بر کلیه مهدهای کودک دولتی و خصوصی بر عهده سازمان بهزیستی کشور و پیش دبستانی ها بر عهده آموزش و پرورش است .	پس از انقلاب

۱,۹,۳. اصول حاکم بر فعالیت های آموزشی و پرورشی دوره ی پیش دبستانی [7]

- ۱- هماهنگ با اهداف و محتوای دوره ی ابتدایی باشد
- ۲- به فرهنگ بومی و محلی کودکان عنایت داشته و محتوای مورد نیاز به صورت غیر متمرکز تدوین شود
- ۳- تفاوت های فردی و نقش های جنسیتی را به رسمیت بشناسد.
- ۴- فعالیت ها، تلفیقی، پودمانی و انعطاف پذیر باشد و متناسب با تواناییها، نیازها و علایق فطری کودکان و رعایت عنصر شادی و نشاط کودکان طراحی شود.
- ۵- بر مشارکت و نقش فعال خانواده در دست یابی به اهداف تاکید داشته باشد.
- ۶- ارزشیابی نوآوران بر اساس مشاهده رفتار و عملکرد گروهی آنان با رویکرد و تشویقی صورت گیرد.

۱,۹,۴. اهداف برنامه و فعالیت های دوره پیش دبستانی [8]

- اهداف برنامه و فعالیت های دوره پیش دبستان برگرفته از اهداف مندرج در اساسنامه دوره پیش دبستانی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و متناسب با شرایط سنی نوآموزان به شرح زیر می باشد:
۱. پرورش مهارت های جسمی - حرکتی - ۲- پرورش روحیه و رفتار عاطفی - ۳- پرورش مهارت های ذهنی - ۴- پرورش صفات اخلاقی و رفتارهای اجتماعی مبتنی بر ارزش های اسلامی - ۵- انس با قرآن و علاقه به یادگیری - ۶- پرورش ذوق هنری و زیبایی شناسی. - ۷-

تقویت حس دینی و علائق مذهبی ۸- پرورش هویت ملی ۹- پرورش مهارت‌های زبانهای فارسی ۱۰- ارتقای سطح بهداشت و ایمنی ۱۱- آشنایی با محیط زیست و علاقه و انس با طبیعت و حفظ آن.

۱۰. ویژگی های عمومی مربیان پیش دبستانی [9]

۱. دانش و توانایی برقراری ارتباط خوب و صحیح با کودکان والدین و کارکنان راداشته باشد.
۲. به حرفه و کار خود علاقمند بوده، اعتماد به نفس، صبر و حوصله کافی را برای کار با کودکان داشته باشد.
۳. روحیه ای شاد و ظاهری آراسته با رعایت شئونات اسلامی داشته باشد.
۴. از سواد قرآنی برخوردار باشد و به آموزش قرآن در دوره‌ی پیش دبستان علاقه مند باشد. مربیان مراکز پیش دبستانی اقلیت های مذهبی از این شرط مستثنی هستند.
۵. با عناصر « راهنمای تفصیلی برنامه و محتوای آموزشی و پرورشی دوره پیش دبستانی»، ((دوزبانه) که در قالب آموزش مربیان پیش دبستانی توسط عالی آموزش و پرورش پیش بینی می شود) آشنا و مهارت های لازم را کسب کرده است.
۶. از سلامت جسمی و روانی لازم برای انجام وظیفه و قدرت بیان شیوا برخوردار باشد.
۷. به اصول اخلاقی پایبند باشد.
۸. حداقل دارای مدرک کاردانی مرتبط باشد.

۱۱. بحث و نتیجه گیری

باتوجه به بررسی های صورت گرفته و موارد مطروحه در خصوص دوره اوان کودکی در کشور نیوزلند به عنوان یکی از کشورهای موفق در خصوص ارائه اسناد و آموزش ها در این دوره و مقایسه با ایران می توان گفت که مهم ترین مسئله کودکان حوزه پیش از دبستان در ایران ، فقدان متولی ملی و یکپارچه نبودن مدیریت است .در حال حاضر در کشور حدود چهارده نهاد و موسسه مختلف به کودکان پیش از دبستان خدمات ارائه می دهند، از جمله وزارت آموزش و پرورش، شهرداری، وزارت ارشاد، سازمان بهزیستی ، بسیج، سپاه پاسداران، وزارت بهداشت، سازمان تبلیغات اسلامی، کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان و بخشی از این مؤسسات تبعیت از سیاست های کلان ملی را ضروری می دانند [14]. اما برخی دیگر به دلایلی تصور می کنند که در صورت اعمال مدیریت یکپارچه قدرتشان کم می شود و با مدیریت یکپارچه مخالفت می کنند .بنا به چنین تکرر و آشفتگی، در کشور مشخص کردن نهاد متولی امر توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی ضرورت دارد تا کاملا تخصصی به سیاست گذاری در حوزه کودک و مسائل آن پرداخته شود .اگر چنین امری صورت پذیرد به تدریج حساسیتها نسبت به امور کودک به عنوان سرمایه های اجتماعی بیشتر می شود .توجه به این نکته نیز مهم است که منظور از دوران کودکی ، محدوده سنین قبل تولد تا حداقل هشت سالگی است که همه دنیا روی آن سرمایه گذاری می کنند؛ البته در اسناد بالادستی نیز باید به این دوران توجه ویژه ای شده و برای این دوران برنامه عمل ملی تهیه شود .به علاوه بر فقدان متولی ملی که اشاره شد، یکی از دلایل فاصله افتادن بین اهداف تدوین شده و وضعیت موجود آموزش های پیش از دبستان، « درآمدزا بودن » این حوزه است .خانواده ها در شرایط امروزی برای کودک خود هزینه می کنند، چون فرزندان را سرمایه های زندگی خود می دانند .این برای نظام تعلیم و تربیت کشور فرصتی طلایی و در عین حال یک تهدید جدی است؛ زیرا نظام تعلیم و تربیت به دنبال سود نیست و سود خود را در این می بیند که بچه ها هنگام ورود به این نظام، آمادگی های لازم را داشته باشد .ولی بیرون از این فضا کسانی به دنبال منفعت اقتصادی اند و تربیت کودک یکی از راههای تأمین این منافع شده است.

منابع

- [1] آخش، سلمان .(۱۳۹۸). *طراحی و اعتباربخشی برنامه درسی دوره پیش از دبستان*. فصلنامه مطالعات دبستان و پیش دبستان. سال دوم .شماره ۸ .ص ۱۲۷-۱۴۸.
- [2]. آقازاده ، احمد . (۱۳۹۶). *مسائل آموزش و پرورش ایران* . تهران : انتشارات سمت .
- [3]. الماسی، لیلا. (۱۳۹۵). *ارایه الگوی کیفیت برای مراقبت و آموزش دوران اولیه کودکی*: تهران؛ پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، رشته برنامه درسی، دانشگاه خوارزمی.
- [4] بازرگان ، سیمین . (۱۳۹۸). *کتاب ثبت مشاهده و بازبینی پیشرفت کودک* . تهران : انتشارات منادی تربیت.

- [5] بازرگان ، سیمین . (۱۳۹۰) . مقدمه ای بر برنامه ریزی چند بعدی ؛ ماتریس زندگی . تهران : انتشارات سازمان پژوهش و برنامه ریزی . چاپ اول .
- [6] بازرگان ، عباس . (۱۳۹۸) . ارزشیابی آموزشی . تهران : انتشارات سمت .
- [7] پوشنه ، کامبیز؛ خسروی ، علی اکبر و پور علی ، پریناز . (۱۳۹۱) . ارزشیابی میزان کیفیت برنامه های مراکز پیش دبستانی شهر تهران: مجله اندیشه های نوین علوم تربیتی دانشگاه الزهراء، دوره هشتم، شماره یکم، ص ۴۷-۲۳ .
- [8] پیری ، رباب و ادیب ، یوسف . (۱۳۸۸) . الگوی بهینه برنامه درسی برای دوره پیش از دبستان . مجله علوم تربیتی . سال دوم . شماره ۵ . ص ۵۳ - ۸۲ .
- [9] دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش ، ۱۳۷۹ ، مجموعه مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش ، تهران ، انتشارات مدرسه .
- [10] دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش ، ۱۳۸۰ ، مجموعه مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش ، تهران ، انتشارات مدرسه - شورای عالی انقلاب فرهنگی ، ۱۳۹۰ ، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ، تهران ، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی .
- [11] دفتر آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی . (۱۳۸۶) . آنچه درباره پیش دبستانی باید بدانیم . وزارت آموزش و پرورش .
- [12] سبزه ، بتول . (۱۳۹۴) . طراحی الگوی برنامه درسی کارآفرینی برای کودکان پیش از دبستان و ارزشیابی آن از دیدگاه متخصصان برنامه درسی ، کارآفرینی و مربیان . فصلنامه مطالعات دبستان و پیش دبستان . سال اول . شماره ۱ .
- [13] سجادیه ، نرگس و آزادمنش ، سعید . (۱۳۹۲) . نقد و بررسی اهداف تفصیلی فعالیت های دوره پیش دبستانی در برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران از منظر رویکرد اسلامی عمل . فصلنامه نظریه و عمل در برنامه درسی ، شماره ۲ .
- [14] شرکایی اردکانی ، جواد ، ۱۳۸۸ ، فهرست مصوبات شورای عالی معارف فرهنگ و آموزش و پرورش از سال ۱۳۰۱ لغایت شهریور ۱۳۸۸ ، تهران ، موسسه فرهنگی منادی تربیت
- [15] طلائی ، ابراهیم و بزرگ ، حمیده . (۱۳۹۴) . تبیین ضرورت تربیت اوان کودکی (پیش از دبستان) مبتنی بر سنتن پژوهی شواهد تجربی معاصر . تعلیم و تربیت ، شماره ۱۲۲ ، ص ۹۱-۱۱۷ .
- [16] عباسی ، عبدالله . (۱۳۸۲) . طراحی الگوی برنامه درسی بهینه برای دوره کودکستان ، نقد و بررسی وضعیت این دوره در مقایسه با آن الگو ، تهران : رساله دکتری ، برنامه ریزی درسی ، دانشگاه تربیت مدرس .
- [17] عصاره ، علیرضا ، غلام بهادر مطلق ، مطالعه تطبیقی نظام های آموزشی جمهوری اسلامی ایران و نیوزلند ، سومین کنگره علمی پژوهشی سراسری توسعه و ترویج علوم تربیتی و روانشناسی ایران ، تهران ، ۱۳۹۲ .
- [18] کریم زاده ، منصوره ، (۱۳۹۸) . پیش دبستانی سنگ بنای آموزش و پرورش ، مجله پیوند ، ۴ ، (۴۰) ، ۱۶-۲۲ .
- [19] کول ، ونیتا . (۱۳۹۳) . برنامه آموزش و پرورش در دوران پیش از دبستان (ترجمه فرخنده مفیدی) . تهران : انتشارات سمت .
- [20] مفیدی ، فرخنده . (۱۳۹۱) . مبانی آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان . تهران : انتشارات سمت .
- [21] وزارت آموزش و پرورش ، ۱۳۹۱ ، برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران .
- [22] Connelly, F.M., & Clandinin, D.J. (1990). Stories of experience and narrative inquiry. Educational Researcher.
- [23] Ministry of education, 2018. Awareness and confidence to work with Te Whāriki.
- [24] Ministry of education, 2018, The Early Learning Years
- [25] Ministry of education 2017, Te Whāriki Early childhood curriculum.
- [26] Ministry of Education. (1996). Te Whāriki. He Whāriki Matauranga mo nga Mokopuna o Aotearoa: Early Childhood Curriculum. Wellington, NZ: Learning Media.
- [27] Michelle M. Neumann, Jason L. Anthony, Noé A. Erazo and David L. Neumann. (2019). Assessment and Technology: Mapping Future Directions in the Early Childhood Classroom. Front. Educ., 18 October 2019. doi: 10.3389.2019.00116.
- [28] Marra, Gwen R., Assessment in Early Childhood Education. (2004). Master of Education Program Theses. Paper 2.
- [29] Mecit Aslan , Nur Uygun .2019. Evaluation of Preschool Curriculum by Stufflebeam's Context, Input, Process and Product (CIPP) Evaluation Model. Education and Science Vol 44 No 200 229-251 229.

ششمین کنفرانس ملے
علوم انسانے و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

[30]<https://www.childforum.com/>

[31]<http://www.oecd.org/education/school/earlychildhoodeducationandcare.htm>

[32]<https://nzcurriculum.tki.org.nz/>

[33]<https://parents.education.govt.nz>